

Tema skolnärvaro – uppföljning och SKA på huvudmannanivå

NÄRVARANDE

Lena Eriksson, Tjörn (ordförande)
Maggan Melander, Ale
Isak Bjärmark, Alingsås
Lars Windisch, Alingsås
Anders Samuelsson, Göteborg
Wenche Pålsson, Göteborg
Magnus Fogelblad, Kungsbacka
Niklas Delander, Kungälv
Åse-Marie Hage, Mölndal
Maria Fritzon Ölander, Mölndal
Jonas Hassling, Partille
Rebecka Hellman, Stenungsund
Dan Christoffersson, Tjörn

Lina Häger, GR
Anders Hemborg, GR
Jenny Sjöstrand, GR (tf samordnare)

EJ NÄRVARANDE

Marika Tollesson, Ale
Elin Köpman, Göteborg
Lena Benedetto, Göteborg
Ann Nilsson-Mäki, Härryda
Andréas Mårtensson, Kungsbacka
Christian Jerhov, Lerum
Jenny Gustavsson, Lerum
Ulrika Oskarsson, Lilla Edet
Anna Karlsson, Mölndal
Marika Abrahamsson, Partille
Henning Setterberg, Stenungsund
Malin Fogelström, Öckerö

1. Inramning och kunskapsläge

Lina Häger, processledare fullföljda studier, GR

Konstaterades vikten av att kalibrera begrepp och rama in frågan kring skolnärvaro för att underlätta vidare diskussion, samt agera katalysator för vidare arbete, vilket var syftet med denna punkt.

Inleddes med att målet är att alla elever ska klara grundskolan, samt ta examen från gymnasiet. Konstaterades att problematisk skolfrånvaro är ett symptom på andra problem, samt att det i Sverige i stor utsträckning fokuserats på att samla in data om frånvaro, men inte på att agera kring frågan, till skillnad mot många andra länder. Lyftes att forskare ofta pekar på vikten att just agera kring tidiga signaler, vilket är mer effektivt för den enskilda individen, minskar risken för utanförskap men även mer kostnadseffektivt än massiva insatser senare under skolgången. Lyftes vidare att problematisk skolfrånvaro ofta både påverkar resultaten och den sociala samvaron. Konstateras att inledande anledning till frånvaro inte nödvändigtvis behöver vara samma som anledning till fortsatt frånvaro; ofta är exempelvis ströfrånvaro eller upprepade sena ankomster en inkörsport till långvarig frånvaro.

Resonerades kring att det förutom flera sorters frånvaro inte alltid heller rapporteras så som önskas, både för att lärare inte vill att studiebidrag ska dras in för den enskilde eleven, men även att de helt enkelt inte alltid registrerar skoln, vilket gör det omöjligt att dra några slutsatser av rapporteringen. Resonerades vidare kring mörkertal, där 50% av huvudmännen känner inte till graden av närvarorapportering, samt att det är svårt att följa upp närvaro vid exempelvis APL.

Lyftes vikten av skolanknytning, vid vilken en god sådan ofta gör att det går bättre rent akademiskt för eleverna. Påpekades att elever som känner att de misslyckas, är mobbade, utsatta för rasism eller sexuella trakasserier ofta har sämre skolanknytning.

Problematiserades kring vilket gränsvärde som skulle vara rimligt för mindre stöd och insatser, vilket gränsvärde som skulle vara rimligt för mer omfattande och intensivt stöd, samt vikten av att jobba med siffrorna, så att huvudmannen agerar där det är rimligt istället för att agera på allt. Konstaterades att förslag på gränsvärden finns, men att inget beslut om dem tagits. Lyftes vikten av att arbeta proaktivt med närvarodata och andra riskindikatorer, med önskan om det görs även nationellt. Problematiserades kring att det inte finns några nationella siffror och därmed inget att jämföra med, samtidigt som underlaget rapporteras så pass olika att det ändå inte är tillförlitligt, vilket gör det helt omöjligt att dra relevanta slutsatser.

Se även presentation för bilder, samt lästips.

Diskuteras gemensamt kring verksamhetssystem och att de ofta inte stödjer analys på regional nivå.

2. Praktisknära exempel

Maggan Melander, Ale utbildningsförvaltning

Inleddes med resonemang kring arbetet med frånvaro och statistik och önskemål att jämföra med andra kommuner. Konstateras att det kan vara svårt att få till säkra och lika rapportering framförallt när scheman ändras och med hänsyn till enskilda elevers studieplaner. Konstateras att mångårigt arbete med frågan gjort att de siffror som rör grundskolan har lyckats bli säkra, medan det för gymnasieskolan, som endast har introduktionsprogram inte är samma sak. Poängterades vikten av ansvarsroller, checklistor, gemensamma definitioner och rutiner. Presenterades att lärare och mentor får epost vid 10, 20 och 40% frånvaro och en större uppföljning, kopplad till betyg, måluppfyllelse och behörighet till gymnasieskolan, görs fyra gånger om året. Lyftes att arbetet mot kränkande behandling är en del av uppföljningen som görs på varje skola, i ledningsgrupper med rektorer och verksamhetschefer.

Se även presentation.

Presenteras visualisering med uttag från skola24 och analys i powerbi. Pekades på att statistiken utgår från enskilda elever och inte ett genomsnitt, vilket kräver manuell påläggning inför analysen. Visades resultat per skola, årskurs, kön, över år och numera även per klass.

Resonerades gemensamt kring önskemål om frånvaro per ämne. Resonerades kring önskemål om gemensamt arbetssätt inom regionen, antingen genom att skapa liknande rapporter eller ett gemensamt verktyg. Konstaterades att steg ett är att arbeta med gemensamma definitioner. Diskuteras vidare kring frånvaroutredningar och handlingsplaner som följer på dessa och inkludering av dem i uppföljning.

3. Diskussion och erfarenhetsutbyte

Alla, oredigerade anteckningar från gruppdiskussion som bilaga

4. Elevenkäter, status digital presentation av resultaten

Anders Hemborg, projektledare, GR

Påmindes om till mötet utskickad ansvarsfördelning, reviderad av AU, så att inga frågetecken finns kring vem som gör vad. Lyftes att förändringen framför allt handlat om förtydligande kring kommunikation och spridning.

Lyftes fråga om att visualisera resultaten från enkäterna. Presenterades att Indikator har en lösning, vilken har en investeringskostnad och en årlig kostnad per respondent. Konstateras att det är lite sent att göra en gemensam visualisering för denna enkätomgång, men att det kan vara relevant för enskilda kommuner. Lyftes möjlighet till visning i december, där deadline för att bestämma sig om man vill vara med är sista januari. Beslutades att Anders bestämmer en eller två tillfällen och skickar inbjudan till nätverket, så att intresserade kan anmäla sig. Konstateras att det är viktigt att AU är involverade i processen. Konstateras att Anders och Jenny kan se över hur ett uppdrag formellt skulle kunna se ut om kommunerna väljer att ha en gemensam lösning.

Lyftes önskemål om tidigare leverans av resultat. Konstateras att det tidigare enkätomgångar har varit leverans efter påsklovet för grundrapporterna, där tillägsrapporterna kommit senare. Konstaterades vidare att när beslutet att det skulle vara en leverans för samtliga rapporter blev leveransdatum senare än önskvärt.

Övriga frågor

Ordförande tackar för mötet, önskar gott slut och konstaterar att vi ses på andra sidan nyår.

Bilaga 1 Gruppdiskussionsanteckningar

Grupp 1

Vilken typ av frånvaro följs upp? Finns det i verksamheten en gemensam tidplan, mått och definitioner, ex. för "problematiske skolfrånvaro"? Vem tar del av vad på olika nivåer i styrkedjan?

- *Partille: Ganska nytt att följa upp på h-mannanivå. Kvartalsvis. Särskild uppföljning mer än 20% plus 50%. Mkt handpåläggning. Tas upp ledningsgrupp, inte i nämnden.*
- *Gbg: Frånvaro följs upp läsårsvis på h-mannanivå, data från skola24 till datalager fördelas på olika variabler, registreringsfrekvens, skola, klass, kön, etc. Tillgängliggörs och visualiseras i QlikSense. Viktigt jobba med registreringsfrekvensen.*
- *Ale: Mkt handpåläggning, systematiskt sedan 2016. Stora jobbet görs på skolorna. 10% signalvärde*

Högstadium mer frånvaro, pojkar mer upp till åk 7, mer frånvaro i socioekonomiskt utsatta områden.

Hur påverkade covid frånvaro även efter pandemin? Stannar hemma vid mindre symptom.

Gränsvärde, var ska man sätta det?

Ny lagstiftning ledighet, hur har det påverkat närvaron?

Skolpliktsbevakning, skärpt upp rutiner på senare år.

Viktigt att närvaro är en del i SKA och kärnan i SKA är god undervisning med hög kvalitet är viktigaste faktorn för hög närvaro.

Hur tar vi det här framåt. Missnöjda med Skola24? Gbg har löst mkt att införa datalager där data kan hämtas ut och bearbetas. Kräver resurser och kompetens? Kan GR hjälpa till att facilitera med uppdrag att hålla ihop frågan? Två vägar att gå? En väg att pressa skola 24 och kravställa att få mer bearbetad data mm? Eller ta tag i frågan tillsammans i GR? Eller kombinera båda? Finns brister i många av våra administrativa system. Hur arbetar vi tillsammans med frågan i GR? Gemensamt nätverk för

Vilken roll har uppföljningen av frånvaro i ert systematiska kvalitetsarbete?

Vilken utmaning är viktigast att hantera framåt för att förbättra förutsättningar, processer eller resultat av uppföljningen?

Finns det något i frågan som Kvalitetsnätverket skulle kunna:

- Sätta sig in i och lära oss mer om?
- Dela erfarenheter och kunskap om?
- Agera gemensamt på ur ett regionalt perspektiv?

Grupp 2

Vilken typ av frånvaro följs upp (mål, definitioner, vem tar del av vad?)

- Mölndal: Vi behöver ta tag i frågan. Har inte funnits plan på huvudmannanivå tidigare. Följt upp frånvaron utifrån strategiskt mål och behöver se hur vi ska jobba framåt med tidsplan och uppföljningar på huvudmannanivå. På enhetsnivå följs det upp på ett helt annat sätt. Skrivit in i det kommande nämndmålet att kommunen ska ha närvarouppföljning. Handlar om systemen. Det går inte att på ett enkelt sätt få ut datan. Ännu har vi inga mått och definitioner. Aktivt ämne ute i verksamheten men varit ett problem att följa upp statistiken.

- Kungälv: Vi försöker få till ett yrkesmässigt samtal mellan professionerna så vi har ingen statistik men vi gör en kvalitativ uppföljning över hur bra/dåliga de är på att arbeta med det.

- Stenungsund: Vi följer upp statistik på enhets och verksamhetsnivå i grundskolan och genomför med kvalitativa analyser ute på skolorna som vi aggregerar även till verksamhetsnivå. Vi behöver se över våra mått då vi bara följer upp olika mått över 20%. Vill följa upp även lägre nivåer. Vi har "löst" problemet med statistiken genom en enkät till rektorerna där de själva uppger hur många elever de har per kategori. Huvudman får ta del av den övergripande statistiken en gång om året inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Vem tar del och av vad på olika nivåer?

- Mölndal: Kommer följa upp till politiken men det har inte gjorts ännu.

- Stenungsund: Sammanställs till rektorer och presenteras för huvudman 1 gång per år.

Vilken roll har uppföljningen av frånvaro i ert systematiska kvalitetsarbete?

- Stenungsund: Följs upp inom SKA. Statistiken presenteras för rektorerna så de ser varandras statistik under kvalitetsdialogen.

Reflekterar utifrån den tillsammans och utifrån de mer kvalitativa analyserna de gjort på enheten.

- Kungälv: Inom SKA med kvalitativ utgångspunkt.
- Kungälv: Det är speciell statistik. Ett enormt dataarbete. Inte konstigt att det är svårt att få fram ett resultat.
- Mölndal: Det viktiga är ju analysen på enhetsnivå. Att arbetet fungerar. Viktigt vad vi använder statistiken till.

Vilken utmaning är viktigast att hantera framåt?

- Mölndal: Systematik i uppföljningen till nämnd och hjälpa våra rektorer med underlag. Att få ut statistiken. Att följa progressionen. Blir inte intressant att följa ett år till ett annat. Ser inte om det fått effekt för de eleverna.
- Kungälv: Vi har inte tagit det steget med statistiken.
- Stenungsund: Vi behöver se över våra gränsvärden i vår uppföljning och fortsätta de kvalitativa dialogerna inom skolorna där elevhälsan ingår. En utmaning är att se till att vi följer upp rätt statistik och tittar på rätt saker. En utmaning är även att följa vilka effekter olika insatser har.

Grupp 3

Vilken typ av frånvaro följs upp? Finns det i verksamheten en gemensam tidplan, mått och definitioner, ex. för "problematiskskolfrånvaro"? Vem tar del av vad på olika nivåer i styrkedjan?

- Alingsås – GS och AG. Följer upp all frånvaro. Tre perioder (period tre även sammanställning på årsbasis). 15-25%, 25-50%, 50-100%. Analys enhetsnivå – sammanställ på huvudmannanivå.
- Alingsås- GY. Ogiltig frånvaro över 5 %. Handlingsplaner för frånvaro finns. Två gånger/år rapporteras till huvudman.
- Kungsbacka – Andel som har mer än 10 % och 70 %. Deltar i SKR-projekt "Hitta riskfaktorer". Följsamhet i rutiner. Enligt närvaroteam kan det finnas brister. Förskola – när infaller ett beteende att det inte är nödvändigt att gå?
- Tjörn – Redovisas av närvaroteam för nämnden två gånger per år. Minskad frånvaro är även ett budgetmål där aktiviteter och resultat följs upp och redovisas för nämnd tre gånger per år.

Vilken roll har uppföljningen av frånvaro i ert systematiska kvalitetsarbete?

- En del i löpande uppföljning. Ett av fyra mål – Likvärdighet, Trygghet och studiero, Måluppfyllelse, Kunskap och undervisning
- Implementering av rutiner för att skapa medvetenhet om problemet.
- Gy- inte mål i sig. Del i arbetet med ”genomströmning”. Statistik i Kolada stämmer ej pga att resultatet hänvisar till lägeskommun och inte vilka elever som faktiskt genomgår utbildning på aktuellt gymnasium.

Vilken utmaning är viktigast att hantera framåt för att förbättra förutsättningar, processer eller resultat av uppföljningen?

- Det finns en kultur där alltför många vårdnadshavare anser att deras barn har rätt att vara lediga från skolan.
- Närvarons betydelse för hela den sociala situationen
- Förbättra uppföljningen

Regionalt samarbete

- Göra det möjligt med jämförelser mellan GR-kommuner där vi har gemensamma definitioner, mått, gränsvärden mm.